

JUBILEE

Centenary of the Palau de la Música Catalana

15

Orfeó Català-Palau de la Música Foundation
Barcelona
llmillet@palaumusica.org

Lluís Domènech i Montaner started work on the Palau de la Música Catalana (Palace of Catalan Music) in 1905 and it was opened on 9 February 1908. The Palau is thus one of his latter works, done with a unified vision of technique, form and ornamentation, a key characteristic for understanding his work. The eclecticism that marked his early career, and which shows to a certain degree in all his work, gradually gave way to new sources of stylistic inspiration, from the revision of historical styles to a free interpretation of natural forms. On the other hand, he made a highly innovative and daring use of modern construction techniques in steel and cast iron, methods he knew well and that he managed to combine with old building techniques.

The Palau de la Música Catalana is the “house” of the Orfeó Català (Catalan Choral Society), to which it is closely linked. This choral institution played, and maintains today, a key role in the history of Catalan culture.

Music, and especially choir music, was especially important in the revival of Catalanism in the years of the *Renaixença*

The ornament of the Palau de la Música is all related to topical music themes of the day

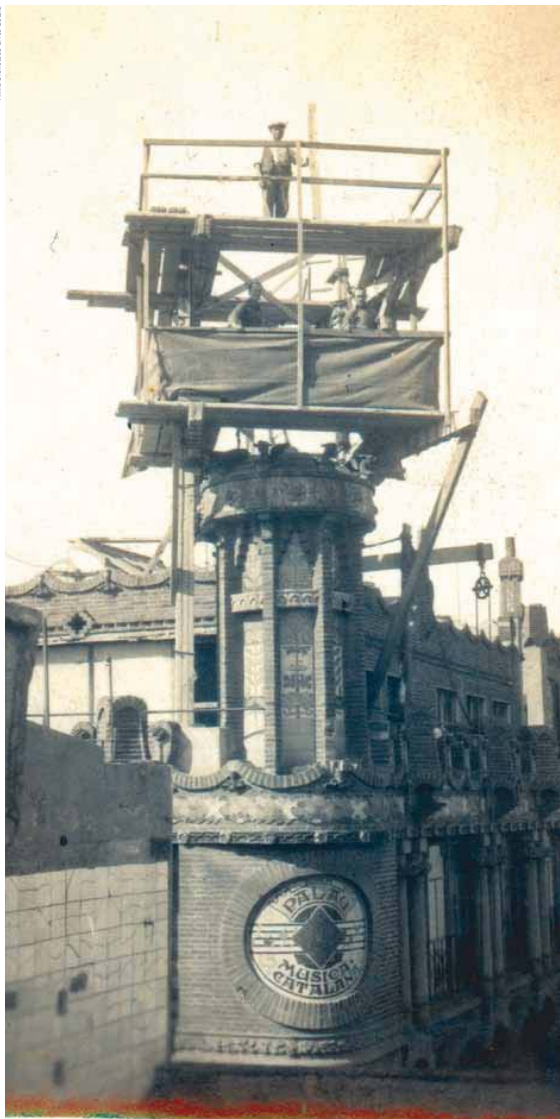
of bringing dignity to the living conditions of the working class masses. Clavé's choirs were, as various authors have recognised, the most popular voice of the *Renaixença* and constituted an important step in the recovery of popular music through well known works and simple harmonies that a choir could sing with minimal training.

The Orfeó Català, founded in September 1891 by the young musicians Lluís Millet and Amadeu Vives, represented a further step forward in the history of choir singing in Catalonia. With a different social base – the middle class and artisans – than in Clavé's choirs, the Orfeó aimed to be a quality choir, with women's and children's sections, and to provide singers with a complete musical training. The first concert in public took place in April 1892 but the Orfeó's growing importance within Catalan society soon made it imperative that it have its own proper location. So, in October 1904, the Orfeó's then president, Joaquim Cabot, commissioned Domènech with the Palau's construction, which began in April 1905. The work was financed entirely through private donations and popular subscriptions.

One hundred years later, the Palau de la Música Catalana retains the functions for which this concert hall was conceived. Over the past 40 years, the present president, Fèlix Millet i Tusell, has been behind a major process of modernisation at all levels: artistic (the renewal of the Orfeó's choir); administrative (the

Renaixença). In 1850, Josep Anselm Clavé created male choirs with the clearly Utopian aim

Foto: Biblioteca Orfeó Català

Final phase of the Palau's construction, c1908

Fase final de la construcció del Palau, ca. 1908

ANIVERSARI

Centenari del Palau de la Música Catalana

Fundació Orfeó Català-Palau de la Música
Barcelona
llmillet@palaumusica.org

El Palau de la Música Catalana va ser iniciat per Lluís Domènech i Montaner l'any 1905 i inaugurat el 9 de febrer de 1908. El Palau és, per tant, una de les seves obres de maduresa, amb una visió unitària de tècnica, forma i ornamentació, característica clau per entendre la seva obra. L'eclecticisme del qual va partir en la juvenesa, i que en certa manera va traspuar sempre en la seva producció, va anar deixant pas a noves fonts d'inspiració estilística, de la revisió dels estils històrics a una interpretació lliure de les formes naturals. D'altra banda, va fer un ús molt original i agosarat de les modernes tècniques constructives de l'acer i el ferro colat, de les quals era un profund coneixedor i va saber combinar amb velles tècniques de construcció.

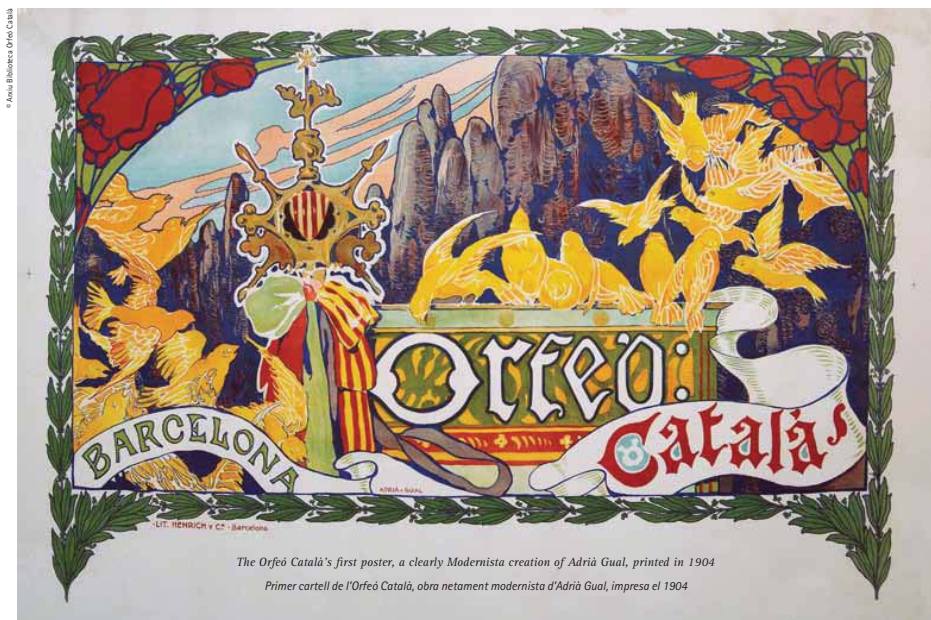
El Palau de la Música Catalana és la "casa" de l'Orfeó Català, i està estretament vinculat a aquesta institució coral, que ha tingut –i continua mantenint– una significació especial dins de la història de la cultura a Catalunya. La música, i en particular el cant coral, va tenir una especial significació en la recuperació del catalanisme des dels anys de la Renaixença. El 1850 Josep Anselm Clavé creava un cor de veus masculines amb l'objectiu, clarament utòpic, de dignificar les condicions de vida de

les masses treballadores. Els cors claverians van representar, com han reconegut diversos autors, la veu més popular de la Renaixença i un pas important en la recuperació de la música popular amb obres conegudes i d'harmonització senzilla que podien ser cantades per un cor sense gaire preparació musical.

L'Orfeó Català, fundat el mes de setembre de 1891 pels joves músics Lluís Millet i Amadeu Vives, va representar un pas endavant en la història del cant coral a Catalunya. Amb una base social diferent als cors d'en Clavé

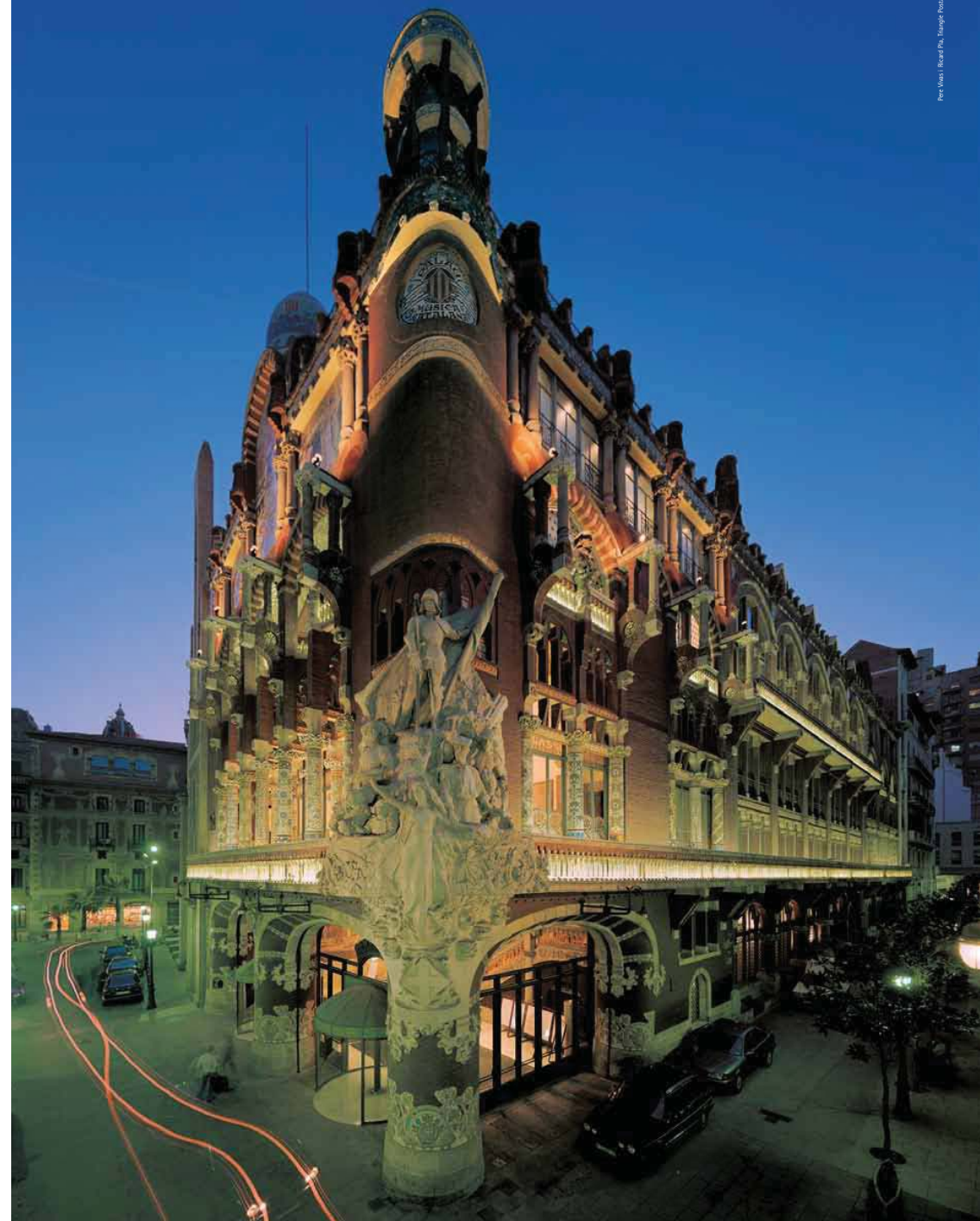
**Tota la decoració ornamental
guarda relació amb temes recurrents
de la cultura musical del moment**

–les classes mitjana i menestral– però mantenint el mateix esperit catalanista, l'Orfeó volia crear un cor de qualitat, amb sessió femenina i infantil, i donar una formació musical completa als cantaires. El primer concert públic es va fer l'abril de 1892, però amb el temps la importància que anava adquirint l'Orfeó dins de la societat catalana va fer necessari que disposés d'un local propi. L'encàrrec el va fer l'octubre de 1904 l'aleshores president, Joaquim Cabot, a l'arquitecte Domènech i l'abril del 1905 començaven les obres, que van ser finançades

The Orfeó Català's first poster, a clearly Modernista creation of Adrià Gual, printed in 1904
Primer cartell de l'Orfeó Català, obra netament modernista d'Adrià Gual, impresa el 1904

General view of the building, with Miquel Blay's sculptural ensemble in the centre
Vista general de l'edifici. Al centre, el grup escultòric de Miquel Blay

íntegrament amb aportacions privades i per mitjà de subscripcions populars. Cent anys més tard, la sala de concerts del Palau de la Música Catalana manté la mateixa funció per a la qual va ser concebuda. L'actual president, Fèlix Millet i Tusell, ha impulsat al llarg dels darrers quaranta anys un substancial procés d'actualització en tots sentits: artístic (renovació del Cor de l'Orfeó Català), estructural (creació del Consorci del Palau de la Música Catalana i de la Fundació Orfeó Català-Palau de la Música) i patrimonial. Aquest darrer aspecte ha estat el més visible, amb la realització de les obres de remodelació i ampliació dirigides per l'arquitecte Oscar Tusquets, amb Lluís Clotet, Carles Díaz i Ignacio Paricio, completades l'abril de 2004.

El Palau es troba als carrers estrets de la vella Barcelona, on vivien la majoria dels cantaires, i per tant en un emplaçament sense perspectives. Això va determinar que Domènech pensés un acuradíssim treball de composició arquitectònica en el punt de confluència de les dues façanes

presidides pel conjunt escultòric de Miquel Blay. Com ha assenyalat Domènech Girbau, l'arquitecte es va assabentar sobre la construcció d'altres sales de concert contemporànies i coneixia diversos estudis d'acústica. La construcció és d'una gran modernitat, tota l'estructura és metàl·lica i amb obra de maó per travar el conjunt pels extrems. La sala de concerts està penjada a nivell de la primera planta sobre uns baixos que acullen les oficines i la sala d'assajos.

Però un aspecte importantíssim a destacar és com Domènech, fent honor al seu sobrenom de "director d'orquestra", va harmonitzar l'aplicació de les arts decoratives, executades pel seu grup habitual de col·laboradors. Tota la decoració ornamental del Palau de la Música guarda relació amb temes recurrents de la cultura musical del moment. El treball de mosaic, que assoleix notes de gran qualitat, és de Lluís Brú, que probablement va fer també part dels dibuixos ornamentals; de l'esplèndid treball de ceràmica

creation of the Palau de la Música Catalana Association and Orfeó Català-Palau de la Música Foundation); and architectural. The latter has been the most visible aspect of change, with the redesign and extension of the building under the architect Oscar Tusquets (with Lluís Clotet, Carles Díaz and Ignacio Paricio), completed in April 2004.

The Palau is in the narrow streets of old Barcelona, where most of the singers lived, and as a result in a location that offers little perspective. This obliged Domènech to come up with a carefully thought out architectural composition at the point where the two façades, dominated by the sculptural work of Miquel Blay, meet. As Domènech Girbau has pointed out, the architect studied the construction of other contemporary concert halls and had read

various studies of acoustics. The building is a highly modern affair. The structure is wholly of metal, with brickwork to tie the whole together. The concert hall hovers on the first floor above the ground floor offices and rehearsal room.

A major point to underline is how Domènech, true to his nickname, "the conductor", organised in perfect harmony the use of decorative arts, carried out by his usual coterie of allies. The ornament of the Palau de la Música is all related to topical music themes of the day. The mosaics, which in part are of great quality, are by Lluís Brú, who probably carried out some of the decorative designs too. We only know the names of two suppliers of the splendid ceramics: Josep Orriols and Modest Sunyol. The stained glass came from the Rigalt i Granell company - the central skylight above the hall is outstanding.

The Palau's main concert hall

La sala de concerts principal del Palau

This façade was revealed during extension work in 2004 / Façana que va quedar al descobert l'any 2004 amb les obres d'ampliació

només en coneixem el nom de dos proveïdors, Josep Oriols i Modest Sunyol; els vitralls són de la casa Rigalt i Granell, i en destaca la claraboia central que cobreix la sala; el paviment hidràulic és de la casa Escofet. En l'escultura ornamental hi van participar diversos autors. Els bustos de les donzelles músiques de l'escenari i els caps dels músics de la façana són d'Eusebi Arnau, però la boca de l'escenari està emmarcada, a l'esquerra, per una al·legoria a "Les Flors de Maig" –una coneguda composició de Clavé– i a la dreta, per una altra a la cavalcada de les Valkíries, que són respectivament de Pau Gargallo i d'un escultor menys conegut, Dídac Masana Majó. Finalment, la gran composició que ocupa el vèrtex de les dues façanes exteriors, una al·legoria a la cançó popular, va ser encarregada a l'escultor català més prestigiós del moment, Miquel Blay.

La importància del Palau de la Música Catalana va ser ratificada el 1971 amb la declaració de Monument Historicoartístic d'Interès Nacional, amb la qualificació el 1997 de Patrimoni de la Humanitat concedida pel Comitè del Patrimoni Mundial de la UNESCO i amb la concessió del ULI Awards for Excellence, atorgat l'any 2007 per distingir el projecte d'ampliació inaugurat el 2004. El Palau de la Música Catalana, ple de llum i de colors, és també avui un edifici obert al món: les seves sales i espais acullen anualment 360 concerts de tots els gèneres i estils, 150 actes culturals, socials i empresarials i unes 3.500 visites arquitectòniques. És, en definitiva, un referent del pòls cultural i social de la ciutat de Barcelona i de la vida musical internacional. www.palaumusic.org

www.palaumusic.org

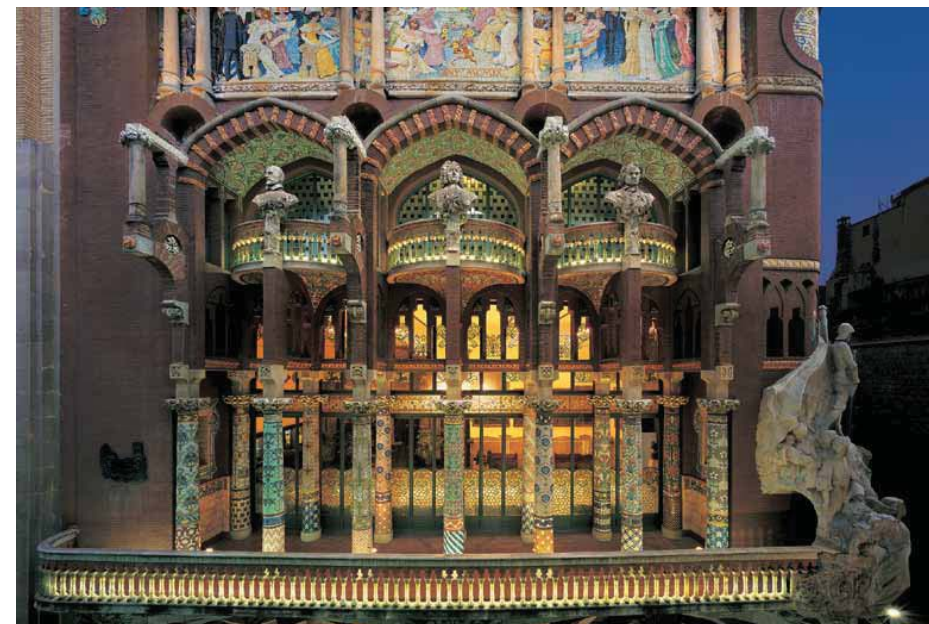
The Escofet company did the hydraulic mosaic floor. Several sculptors contributed to the decoration: Eusebi Arnau did the busts of the music maidens on the stage and the musicians' heads on the façade, but the sculptures at the front of the stage, on the left side an allegory on the *Flowers of May* (a well known composition by Clavé) and on the right the Ride of the Valkyries, were done by Pau Gargallo and the lesser known Dídac Masana Majó respectively. Finally, the large work that occupies the outside corner where the two façades meet, an allegory on popular songs, was commissioned from the most prestigious Catalan sculptor at the time, Miquel Blay.

The importance of the Palau de la Música Catalana was confirmed in 1971, when it was declared an historic and artistic monument of national interest, and again in 1997, when UNESCO placed it on the World Heritage list. In 2007, it won the ULI Awards for Excellence for the extension carried out in 2004. The Palau de la Música Catalana, full of light and colour, is today also a building open to the world: each year its theatres and other spaces host 360 concerts of all types and styles, 150 cultural, social and business events and some 3500 architectural visits. It is, in short, a key reference point in the cultural and social life of Barcelona and in the international world of music. www.palaumusic.org

www.palaumusic.org

*A concert by the Orfeo Català
Concert de l'Orfeo Català*

*Main façade, with the famous columns of the Sala Millet gallery beneath the busts of Palestrina, Bach and Beethoven (from left to right)
Façana principal, amb les famoses columnes de la galeria de la Sala Millet sota els bustos de Palestrina, Bach i Beethoven (d'esquerra a dreta)*